

IRWIR PAN
Polska Akademia Nauk
Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa

Asociația tinerilor și tinerelor
din România

Co-funded by the
European Union

RUAR
REBUILD RURAL
UKRAINE

«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ В УПРАВЛІННІ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ»

“MODERN CHALLENGES IN LAND RESOURCES MANAGEMENT”

**Матеріали I Міжнародної науково-практичної
конференції**

**Materials of the 1st International Scientific and
Practical Conference**

Червень/June 7, 2024

УДК 332.36

Сучасні виклики в управлінні земельними ресурсами: матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 7 червня 2024 р.). Київ : Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2024. 168 с.

Видання містить матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні виклики в управлінні земельними ресурсами». Тематика конференції відображає комплексність, міждисциплінарність і багатовекторність проблем формування сталого землекористування та інноваційних підходів до їх вирішення. У тезах доповідей учасників представлено технічні, організаційні, економічні, екологічні та соціальні засади забезпечення формування сталого землекористування.

Матеріали збірника будуть корисними для фахівців у сфері землеустрою, геодезії, картографії, містобудування, геоінформаційних технологій та ін.

The publication contains materials of the I International scientific-practical conference «Modern challenges in land resources management». The theme of the conference reflects the complexity, interdisciplinarity and multi-vector nature of the problems of sustainable land use formation and innovative approaches to their solution. The participants' reports present the technical, organizational, economic, environmental and social principles of ensuring the formation of sustainable land use.

The materials of the collection will be useful for specialists in the field of land management, geodesy, cartography, urban planning, geographic information technologies, etc.

Матеріали подано в авторській редакції

Materials are submitted in the author's edition

Рекомендовано до друку вченими радами

Факультету землевпорядкування Національного університету біоресурсів і природокористування України
(протокол № 10 від 20 червня 2024 р.)

Інституту землекористування Національної академії аграрних наук України
(протокол № 6-1 від 24 червня 2024 р.)

ISBN 978-617-8171-66-7

© Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2024
©Institute of Rural and Agricultural Development Polish Academy of Sciences (IRWiR PAN), 2024
©ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», 2024
©Інститут землекористування НААН України, 2024

СЕКЦІЯ 5

ГАРМОНІЗАЦІЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Сакаль О. В.

д.е.н., с.н.с.

Інститут землекористування НААН України

м. Київ, Україна,

Інститут розвитку села та сільського господарства, Польська академія наук (IRWiR PAN)

м. Варшава, Польща,

СПІЛЬНА АГРАРНА ПОЛІТИКА ТА ВИМОГИ ДОТРИМАННЯ ХОРОШИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ УМОВ (GAEC) В ЄС

Наближуючи українське законодавство та правила господарювання до права ЄС, вітчизняні дослідники й галузеві управлінці-практики визнають необхідність підтримки малих сільськогосподарських товаровиробників, фермерів, проте мало уваги приділяється саме умовам, які встановлені у Європейському Союзі у зв'язку з цим. *Cross Compliance* – інструмент перехресної відповідності, який від 2005 р. застосовується у рамках Спільної аграрної політики (*Common Agricultural Policy, CAP*) ЄС, для забезпечення чітких базових стандартів захисту навколишнього середовища в європейському сільському господарстві [2], або описує право фермера на сільськогосподарські субсидії відповідно до забезпечення у своїй діяльності відповідних умов довкілля. При цьому подолання екологічних проблем і підтримка стійкості фермерських господарств убачають основними викликами для майбутньої аграрної політики ЄС. Адже характер і масштаб проблем, з якими стикається сільське господарство ЄС, створюють значні перешкоди для процесу стратегічного планування. При цьому розглядається необхідність розширення використання практик і зусиль сталого сільського господарства для цілеспрямованого поліпшення реагування сільського господарства ЄС на суспільні вимоги, такі як продовольство та охорона здоров'я [4].

Інструмент *Cross Compliance* охоплює в тому числі стандарти дотримання хороших сільськогосподарських та екологічних умов (*Standards on good agricultural and environmental conditions of land, GAEC*). Для забезпечення того, щоб усі сільськогосподарські землі, включаючи землі, що більше не в обробі, відповідали належним аграрним та екологічним умовам, фермери зобов'язані дотримуватись стандартів *GAEC*. Ці стандарти передбачають упровадження сільськогосподарських заходів, спрямованих на пом'якшення та адаптацію до зміни клімату; підтримку пасовищ; захист ґрунтів від ерозії;

підтримку родючості ґрунтів з фокусом на збереження органіки та структур ґрунту; захист води від забруднення органікою та пестицидами; захист біорізноманіття та збереження ландшафтних особливостей. Стандарти GAEC є обов'язковими вимогами, яких повинна дотримуватися кожна держава-член ЄС. Однак стандарти хороших сільськогосподарських та екологічних умов на рівні ЄС визначають лише основні принципи кожного стандарту GAEC, тоді як конкретні вимоги щодо умов, яких повинні дотримуватися фермери, встановлюються вже державами-членами. Останні є головними адміністраторами впровадження стандартів GAEC, вони визначають і встановлюють вимоги до кожного стандарту, враховуючи особливості відповідних територій: ґрунтово-кліматичні умови, існуючі сільськогосподарські системи, використання земель, сівозміни, сільськогосподарські практики та структури господарств. Крім того, держави-члени також визначають системи управління, інспекції та санкцій стосовно GAEC. Держави-члени можуть диференціювати впровадження певного стандарту для різних регіонів, залежно від місцевих умов, а також встановлювати додаткові, більш суворі стандарти для досягнення цілей ЄС, при цьому не пом'якшуючи мінімальні вимоги GAEC, визначені Європейською Комісією [3].

GAEC охоплює 9 стандартів за такою основною проблематикою:

- зміна клімату (пом'якшення наслідків та адаптація до них);
- охорона водних ресурсів;
- ґрунти (охорона та якість);
- біорізноманіття і ландшафти (охорона та якість).

Остаточний текст стандартів GAEC все ще знаходиться на стадії обговорення [3]. Більше того, Міністри сільського господарства ЄС на початку 2024 р. домовилися про короткострокові зміни у правилах стандартів GAEC для зниження адміністративного тягаря для фермерів. Так, Міністри погодили зміни до правил стандарту GAEC 1, який встановлює вимогу підтримувати стабільність площ постійних пасовищ порівняно з базовим 2018 роком. Щодо GAEC 6 дискусії ще тривають, зокрема, у частині можливих методів забезпечення покриття ґрунтів [3]. Також внесено послаблення до виконання GAEC 8: замість виділення перелогів площею 4 % від належної їм ріллі фермери ЄС, які вирощують азотфіксуючі культури та/або проміжні культури без засобів захисту рослин на цій площі, будуть розглядатися як такі, що дотримуються стандарту. Така ухвала Європейської Комісії також дає можливість державам-членам модифікувати свої еко-схеми, які підтримують непродуктивні території, з урахуванням альтернативної базової лінії відповідно до GAEC 8 [1]. Слід враховувати, що не передбачається спрощення деяких вимог стандартів GAEC, зокрема GAEC 5 і GAEC 6, котрі стосуються нітратів.

This research has been financed under the "Long-term program of support of the Ukrainian research teams at the Polish Academy of Sciences carried out in collaboration with the U.S. National Academy of Sciences with the financial support of external partners" (project "rUAR: Rebuild Rural Ukraine").

Список використаних джерел

1. European Commission. European farmers exempted from rules on land lying fallow. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ne/ip_24_781
2. Juntti M. Implementing Cross Compliance for Agriculture in the EU: Relational Agency, Power and Action in Different Socio-Material Contexts. *Sociologia Ruralis*. 2012. Vol. 52, Issue 3. P. 294–310. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9523.2012.00564.x>
3. Standards on good agricultural and environmental conditions of land – Introductory handbook. FAO, 2021. URL: <https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/979b293d-264d-43c0-b2c8-3b076449814b/content>
4. МакЕлдауні Дж., Россі Р. Стратегічні плани ССП. Проблеми та прогнози щодо сільського господарства ЄС. Дослідницька служба депутатів Європарламенту. PE 690.608. травень 2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1423-20#Text>

COMMON AGRICULTURAL POLICY AND GOOD AGRICULTURAL AND ENVIRONMENTAL CONDITIONS (GAEC) REQUIREMENTS IN THE EU

Abstract. This paper analyses the direction of aligning Ukrainian legislation with EU standards in the agricultural sector. It highlights the necessity of supporting small agricultural producers and farmers, emphasizing the conditions established in the EU. Cross Compliance is an instrument ensuring basic environmental protection standards within the framework of the Common Agricultural Policy (CAP) of the EU. Key challenges for EU agricultural policy include addressing environmental issues and maintaining the sustainability of farming operations. The document underscores the importance of Good Agricultural and Environmental Conditions (GAEC) standards in ensuring environmental compliance and provides a detailed overview of the implementation of these standards at the member state level in the EU.